

Ako motivovať dieťa k čítaniu

Máte dieťa, ktoré nerado číta? Trápi Vás to a chcete to zmeniť, ale neviete, ako na to? Možno Vám a Vašmu dieťaťu pomôže pár tipov, ako dieťa priviesť k čítaniu.

Každé dieťa sa môže stať vášnivým čitateľom, ale najprv je dôležité zistiť príčinu odmietania čítania; buď je čítanie pre dieťa namáhavé alebo nezaujímavé.

Ak je čítanie pre dieťa namáhavé / náročné

Čítanie je naozaj zložitý proces a preto naučiť sa plynule čítať vyžaduje určitý čas – bežne až do konca 2. ročníka. Väčšina detí začne knihy spontánne vyhľadávať a čítať až v treťom ročníku (u nás moje dve dcéry začali vyhľadávať a samostatne čítať knihy vo veku 8-9 rokov). Je v poriadku, ak dieťa objaví radosť z čítania až v 4. ročníku.

Za nechúťou čítať však môže byť aj skrytý problém, môže ísť totiž o špecifickú poruchu učenia, konkrétne v oblasti čítania – tzv. **dyslexiu**. Túto poruchu môže diagnostikovať len špeciálny pedagóg v spolupráci s psychológom v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

O túto poruchu môže ísť, ak:

- dieťa robí často chyby v čítaní, zamieňa zrkadlovo obrátené písmená (napr. b/d), domýšľa si konce slov,
- tempo čítania je veľmi pomalé,
- dieťa po prečítaní textu nevie povedať o čom čítalo, má slabé alebo nesprávne porozumenie textu, vymýšľa si obsah.

Ak spozorujete niektorý prejav, poraďte sa s pani učiteľkou a ak Vaše pochybnosti potvrdí, vyhľadajte pedagogicko-psychologickú poradňu. Pri správnom prístupe podľa odporúčaní odborníkov sa aj dieťa s dyslexiou môže naučiť čítať plynule, bez ťažkostí.

Tipy:

- 1. Pri čítaní dieťa povzbudzujte, chváľte, aj keď číta pomaly.** Nesnažte sa čítanie dieťaťa urýchliť, lebo dieťa si začne domýšľať slová, čo je zlovyk, ktorý sa ťažko odstraňuje. Nekritizujte čítanie u dieťaťa, opatrne aj s opravovaním chýb (neustále opravovanie môže dieťa demotivovať), radšej ho povzbudte, aby sa pokúsilo prečítať slovo ešte raz.
- 2. Pri čítaní vytvárajte pokojnú, radostnú atmosféru.** Veď čítanie nás môže doviestť do krajiny fantázie, príbehov, zaujímavých faktov, cudzích krajín... Nikdy nepoužívajte čítanie ako trest, lebo dieťaťu sa čítanie môže sprotiviť.

Ak je čítanie pre dieťa nezaujímavé / nudné

V tomto prípade dieťa vie plynule čítať bez chýb, ale knihy nevyhľadáva, dokonca odmieta. Vzťah k knihám sa však buduje postupne a dlhodobo. Ponúkame Vám zopár tipov, ako vzbudiť u dieťaťa radosť z čítania kníh:

1. Čítajte dieťaťu knihy od útleho detstva – odporúčame čítať dieťaťu rozprávky každý deň pred spaním a pokračovať v čítaní príbehov dieťaťu aj vtedy, keď sa učí čítať samo (1.-2. ročník). Pri spoločnom čítaní knihy sa môžete aj striedať (kúsok textu dieťa, kúsok zase rodič).

2. Buďte vzorom – deti napodobňujú rodičov, skúšajú to, čo rodičia. Ukážte im radosť z čítania, obklopujte ich knihami. U nás, knihomoľov, sú knihy neodmysliteľným darčekom na Vianoce, narodeniny, k vysvedčeniu alebo len tak. Knihy berieme na dovolenku alebo na chalupu.

3. Ponúkajte rôzne textové materiály – poproste dieťa, aby Vám prečítalo **recept** na jedlo (pokiaľ vy budete jedlo pripravovať), **návod** na výrobu niečoho alebo krátky text z časopisu, letáku, menu v reštaurácii...

4. Vyberajte a ponúkajte knihy s vtipným, zábavným obsahom – na tento účel sú výborné **komiksy, humorné knihy**. Deti milujú vtipy, preto odporúčame detské zábavné časopisy.

5. Navštevujte s deťmi knižnice, kníhkupectvá, knižné podujatia a veľtrhy. Vytvárajte veľa príležitostí aby si dieťa mohlo pozrieť a prelistovať rôzne knihy, a aby si mohlo vybrať knihu podľa seba. Na knižných podujatiach (napr. Bibliotéka) sú často aj sprievodné akcie pre deti, navyše dostanete aj zaujímavé zľavy na knihy.

6. Spojte čítanie kníh ešte s niečím príjemným – napríklad u nás spojíme prechádzku s deťmi s návštevou kníhkupectva, kde si dáme horúcu čokoládu alebo zákusok. Popri tom si prezeráme knihy, rozprávame sa o nich, zisťujeme, čo sa deťom páči, na záver väčšinou kúpime pre každého jednu vybranú knihu.

7. Ak máte viac detí, poproste staršie dieťa, aby čítalo z detskej obrázkovej knižky mladšiemu súrodencovi. Použite knihy, ktoré pozná alebo ktoré sú krásne ilustrované s krátkymi textami. Výborné sú krátke rozprávky len na jednu stranu.

8. Obmedzte deťom čas trávený pri televízii, internete, mobile alebo tablete – najjednoduchšie sa to dá používaním aplikácií rodičovskej kontroly, kde nastavíte maximálny povolený čas. Mali by ste si všimnúť a kontrolovať aj čas na tablete a pri televízii (odporúčame, aby televízor nebol v detskej izbe).

9. Buďte trpezlivý - láska ku knihám nevznikne za rok, dva, ale potrebuje dozrieť niekedy až do obdobia dospievania. Ak doma čítate, skôr či neskôr si aj dieťa vytvorí vzťah ku knihám.

Ako vybrať dobrú knihu pre dieťa

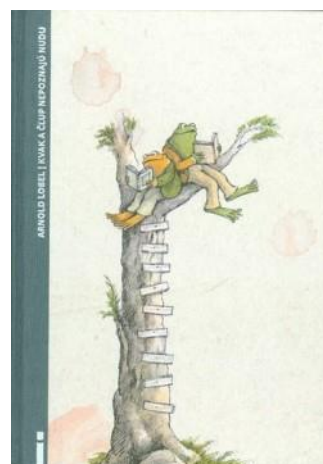
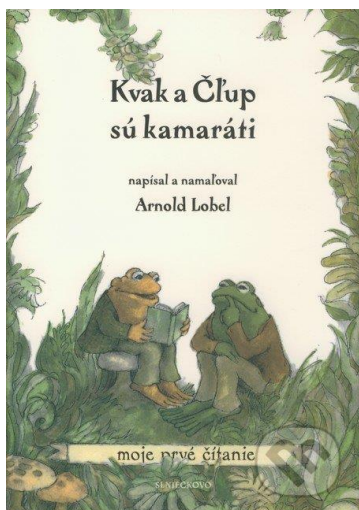
Najlepšia motivácia k čítaniu je zaujímavá kniha, preto je veľmi dôležitý jej výber. Knihu pre dieťa vyberajte podľa:

- **Záujem dieťaťa** – niektoré deti nezaujímajú rozprávky, ale skôr fakty. Vyberajte knihu o téme, ktorá dieťa zaujíma, alebo sa týka jeho záľub, hobby, napr. o dopravných prostriedkoch, Minecraft, koňoch... Navštívte spolu s dieťaťom kníhkupectvo alebo knižnicu, nechajte ho prelistovať si knihy, všimajte si, čo ho zaujalo. V knižnici si môžete požičať viacero kníh, bez toho, aby ste ľutovali vyhodené peniaze, ak kniha dieťa nezaujme. U nás si dcéra vybrala na prvé čítanie knihu zo série o Grázlikovi Gabovi. Hoci ja by som pre ňu vybrala úplne iné knihy, bez výhrad som súhlasila a práve táto kniha naštartovala jej záujem o čítanie.
- **Čitateľských skúseností dieťaťa** - pre začínajúcich čitateľov vyberajte knihy, ktoré sú vizuálne zaujímavé, pestré, majú veľa obrázkov a málo textu. Vyberajte útle, tenké knižky, kde prevládajú obrázky a text je väčšími písmenami. Začínajúceho čitateľa veľmi povzbudí, ak sa mu podarí prečítať celá kniha (aj keď textu tam bolo veľmi málo).
- **Odporúčanej vekovej vhodnosti** - na knihách si dobre všimajte odporúčanú vekovú hranicu a neprekračujte ju, lebo zložitejšie texty by mohli dieťa odradiť. Výborne vedú poradiť predavači v kníhkupectvách, ktorí majú skúsenosti s tým, ktoré knihy sú v tej ktorej vekovej skupine obľúbené, poznajú aj novinky. Neváhajte požiadať ich o radu.

Tip na knihu pre čitateľov začiatočníkov (vo veku 7-8 r.):

A.Lobel: Kvak a Čľup sú kamaráti, Kvak a Čľup sú spolu, Veselý rok s Kvakom a Čľupom, Kvak a Čľup nepoznajú nudu (Občianske združenie Slniečkovo) – milé príbehy dvoch žabiakov o priateľstve, ktoré prekoná aj tie najväčšie prekážky.

+ milý humor, vtipné dialógy, príbehy s ponaučením, príjemné ilustrácie, veľké písmená, jednoduchý text, ideálne na prvé čítanie

Zdroj: citaj.to

B. Cantini: *Mortina* (Egmont) – knižka o dievčatku-strašidelku, ktorá má aj strašidelnú rodinku, s ktorou zažíva smiešne situácie.

+ veľa obrázkov, pekné ilustrácie, je vtipná, menej textu, rýchlo sa dá prečítať

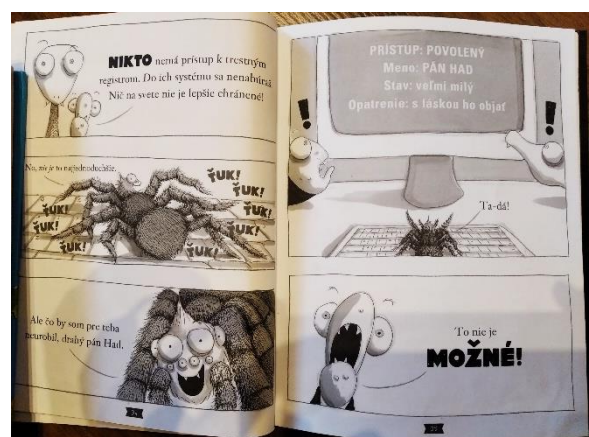
Zdroj: albatrosmedia.sk

A. Blabey: *Smradi* (Albatros) – komiks o zvieratkách, ktoré nemajú dobrú povest' (Pán žralok, Pán had, Pán vlk, Pán piraňa, Noháč-tarantula) a ktoré sa rozhodnú robiť hrdinské činy a dobré skutky, aby si svoju povest' napravili.

+ veľmi zábavná, vtipná, zaujme aj chlapcov, málo textu

Zdroj: martinus.sk, D.Kováčiková

L. Papp: Magdaléna a psík z knižnice, Magdaléna a zvieratká z útulku (vyd. Pro Solutions) – príbeh o dievčatku, ktoré nerado číta, ale nakoniec vďaka psíkovi objaví priateľstvo a prekoná strach z čítania.

+ nádherné ilustrácie, veľmi málo textu, takže ju prečíta každý začiatočník, vhodné pre deti, ktoré zápasia s čítaním (môžu sa stotožniť s hlavnou hrdinkou), veľmi odporúčame dievčatkám, ktoré majú radi zvieratká.

Zdroj: prosolution.sk

Tip na knihu pre mierne pokročilých čitateľov (8-10 rokov):

Tom Fletcher: Santasaurus (Slovart)– vianočné dobrodružstvo chlapca Viliama so spievajúcimi škriatkami, lietajúcimi sobmi, nezvyčajným dinosaurom a Santom. **Vrzgoši** (Slovart)– jedného dňa sa dievčatko Lucy prebudí a zistí, že všetci dospeláci zmizli. Majú v tom prsty tajomní „vrzgoši“, bytosti, ktoré nám vrzgajú pod posteľou. Lucy sa vyberie hľadať svoju mamu a otca aby ich priviedla späť.

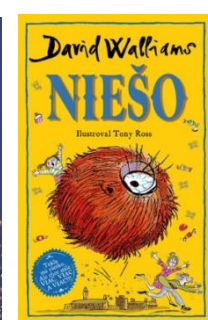
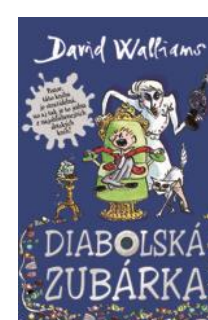
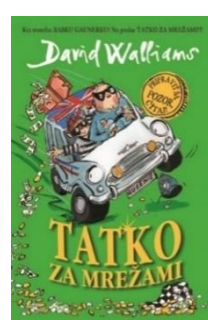
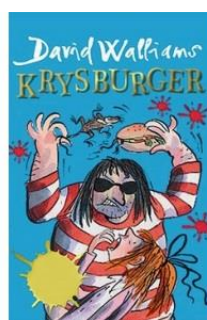
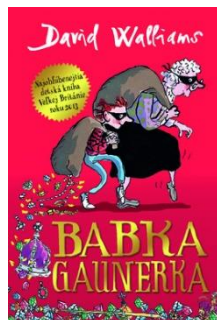
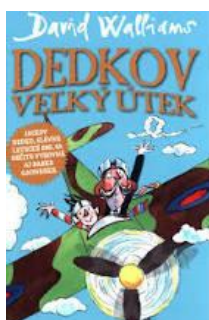
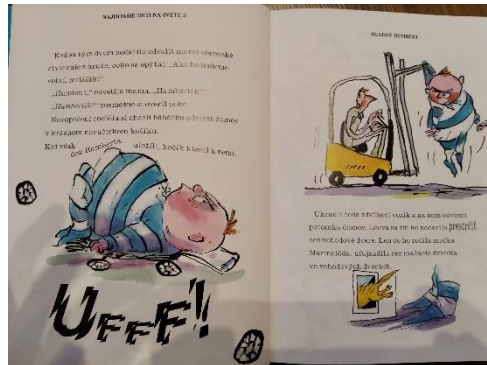
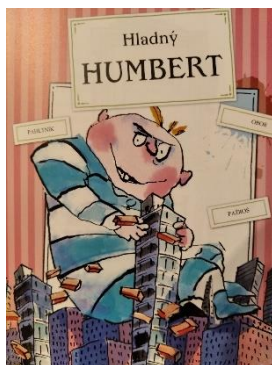
+ dej kníh autora je vtipný a napínavý, v knihe Vrzgoši aj trochu strašidelný, takže vtiahne do deja každé dieťa a zabaví aj čítajúceho rodiča.

David Walliams: Najhoršie deti na svete 1-3. (Slovart) – príbehy o deťoch, ktoré majú nejaký zlovyk alebo nepeknú vlastnosť (napr. rozmazaný Róbert, stále hladný Humbert, Ulrich, čo si nikdy nepísal úlohy...), v ktorej vynikajú nad všetkými deťmi. Kam ich táto vlastnosť privedie, sa čitateľ dozvie vo vtipných príbehoch.

+ autor je nielen spisovateľ, ale aj komik, čo sa premieta aj do kníh- príbehy sú zábavné, ľahké, doplnené smiešnymi ilustráciami.

Zo skúseností sú tieto knihy veľmi obľúbené medzi deťmi. Autor napísal aj ďalšie knihy, ktoré sú rovnako zábavné a vtiahnu čitateľa do deja tak, že nechce odložiť knihu z ruky.

Spracovala: Daniela Kováčiková